

16 november 2023

Persbericht

‘Vorken en rieken omhoog voor diversiteit!’

We staan op een kruispunt voor de toekomst van onze zaden en ons voedsel: de EU onderhandelt momenteel over nieuwe regels voor de zadenmarkt. Het nieuwe voorstel van de EU-zadenwet is een ernstige bedreiging voor de vrije uitwisseling van zaden en heropleving van de diversiteit van onze gewassen. Verschillende Europese organisaties uit de landbouw- en zadensector roepen op tot actie met een internationale petitie.

Brussel, Florence, Schiltern – Vandaag lanceren verschillende organisaties, waaronder VELT, BioForum, VoedselAnders, BoerenForum en Vitale Rassen, de petitie: ‘Vorken en rieken omhoog voor diversiteit!’. Hiermee eisen zij ingrijpende aanpassingen van het voorstel van de nieuwe EU-zadenwetgeving dat in juli 2023 door de Europese Commissie werd ingediend en kadert in de Farm-to-Fork-strategie van de Green Deal. “We vragen aan de leden van het Europees Parlement en de EU-ministers van Landbouw ervoor te zorgen dat de zadenwetgeving onze inzet voor genetische diversiteit niet afremt, maar juist ondersteunt. Deze nieuwe zadenregelgeving moet de basis zijn van een duurzaam en veerkrachtig landbouwsysteem en het fundament vormen van een gevarieerd en lokaal verweven voedselsysteem. De hervorming van de EU-zadenwetgeving zal doorslaggevend zijn voor de toekomst van onze voeding en landbouw. Daarom houden we vandaag onze vorken en rieken omhoog **voor** diversiteit op onze akkers en op ons bord en **tegen** de richtlijnen zoals ze nu uitgeschreven zijn, omdat deze alleen de agro-industrie dienen”, zeggen de organisaties. “Elke stem voor diversiteit, elke handtekening telt en is NU van belang!”

De belangrijkste eis van de petitie: diversiteit als hoogste prioriteit van de EU-zadenwetgeving.

- **Het behoud en het duurzaam gebruik van lokaal aangepaste gewasdiversiteit is de hoogste prioriteit.**

Volgens de VN zijn we al 75% van onze gewasdiversiteit in de landbouw verloren. We zullen de resterende diversiteit moeten beschermen en gebruiken om onze voedselproductie aan te passen aan extremere weersomstandigheden en nieuwe plagen en ziekten.

- **Het mensenrecht van boeren en tuinders om hun eigen zaden te oogsten, gebruiken, ruilen en verkopen moet volledig worden geïmplementeerd.**

Dit recht is vastgelegd in artikel 19 van de Verklaring van de Verenigde Naties over de rechten van boeren en andere mensen die in rurale gebieden werken (UNDROP), evenals in artikel 9 van het Internationaal Verdrag inzake plant-genetische hulpbronnen voor voedsel en landbouw, en is bindend voor de Europese Unie en haar lidstaten.

- **De handel van heterogene en lokaal aangepaste variëteiten door regionale zaadproducenten moet worden bevorderd.**

Regels die zijn ontworpen om de industriële zaadproductie te reguleren mogen niet worden toegepast op de kleinschalige teelt en verkoop van lokale variëteiten. In het licht van de klimaat- en biodiversiteitscrisis moeten we de productie van zaden diversifiëren en onze afhankelijkheid van industriële zaadbronnen niet verder

vergroten. Pogingen van de agrochemische lobby om alternatieven via overregulering te bemoeilijken moeten aan banden worden gelegd.

- **Nieuwe, goedgekeurde rassen mogen niet afhankelijk zijn van pesticiden of kunstmest.**

We moeten inzetten op landbouwsystemen die de mens hoogwaardig voeden, maar ook ons milieu en klimaat beschermen. Daarom hebben we zaden nodig die het goed doen onder biologische, agro-ecologische en/of teeltomstandigheden met weinig input.

“Met het actuele voorstel van de EU-zadenwetgeving lopen we het risico dat grote bedrijven nog meer controle krijgen over ons voedsel. Dit creëert een buitensporige belasting van het belangrijke werk van kleinschalige zaadinitiatieven die inzetten op diversiteit. Zadennetwerken die zich inzetten voor het behoud van ons cultureel erfgoed worden geremd in hun werking, zodat de diversiteit en veerkracht van gewassen dreigt verloren te gaan. Dergelijke regels en wetten passen niet in een tijd van klimaat- en (bio)diversiteitscrisis. Het voorstel is onaanvaardbaar”, zegt Magdalena Prieler, beleidsmedewerker voor ARCHE NOAH in Brussel. ARCHE NOAH is een organisatie gevestigd in Oostenrijk en Brussel die zich inzet voor het in stand houden, verbeteren en verhandelen van ons cultureel zaden erfgoed.

“De ministers van Landbouw en het Europees Parlement moeten nu actie ondernemen om de zaden diversiteit te bevorderen, door specifieke ontheffingen in de nieuwe EU-zadenwet toe te staan. Het voorstel moet boeren het recht geven vrij te kunnen beschikken over zaden als uitgangsmateriaal, dit ter heropleving van de agrobiodiversiteit in het algemeen en de genetische diversiteit in het bijzonder. Door decentralisatie en participatieve plantenveredeling kunnen nieuwe rassen ontwikkeld worden die bijzonder geschikt zijn voor lokale teeltomstandigheden. Heterogeniteit en diversiteit in de zaden is de sleutel tot gezond, divers en lekker eten. Het is tijd om actie te ondernemen om de diversiteit op de akkers te vergroten, de ontwikkeling van lokale variëteiten te ondersteunen en de rechten van boeren en boerinnen te respecteren. Elke burger kan nu samen met ons zijn vork en stem verheffen voor diversiteit”, zegt Riccardo Bocci, directeur van Rete Semi Rurali in Italië, een Italiaans overkoepelend zadennetwerk dat 40 organisaties verenigt.

“Zaden en diversiteit verbinden met het landbouwsysteem creëert veelheid, variabiliteit, maar ook veerkracht en oogstzekerheid. In het voorstel van EU-zadenwetgeving worden administratieve verplichtingen verder uitgerold, wat kleinschalige zaadinitiatieven weerhoudt van het échte werk: het nastreven en in stand houden van diversiteit. Meer nog, er wordt steeds meer ongelijkheid gecreëerd omdat agro-industriële bedrijven juist inzetten op een paar rassen die door hun uniformiteit en afhankelijkheid van pesticiden en kunstmest wereldwijd verbouwd kunnen worden. Met monopolisering, maar ook privatisering van ons algemeen cultureel erfgoed als gevolg. De nieuwe EU-zadenwetgeving is de uitvoering van de ambities van de Green Deal en de ‘Farm-to-Fork-strategie’ en wil een zogezegd duurzaam landbouw- en voedselsysteem. Het begrip duurzaamheid wordt hier vertaald als innovatief en stelt een symptomatische aanpak voor. Dit staat haaks tegenover de duurzame oplossingen die de agro-ecologische en biologische sector van onderen op uitbouwt in de holistische visie dat in het leven alles met alles in verbinding staat. Daarom is dit wetsvoorstel onaanvaardbaar en onderschrijven wij mee de oproep: ‘vorken en rieken omhoog voor diversiteit!’”, zegt Greet Lambrecht, bestuurder van Vitale Rassen, een netwerk van boerenvermeerderders met een hart voor zaden en diversiteit.

Teken de petitie hier: <https://mitmachen.arche-noah.at/nl/vorken>

De petitie is momenteel beschikbaar in het Engels, Vlaams/Nederlands, Duits en Italiaans. Voor de lancering wordt het ondersteund door ARCHE NOAH (Oostenrijk/Brussel), Pro Specie Rara Deutschland (Duitsland), Rete Semi Rurali (Italië), Vitale Rassen (België) en andere Belgische en Nederlandse organisaties.

Meer vragen?

ARCHE NOAH, Vereniging voor het behoud en de verspreiding van de diversiteit van erfgoed variëteiten

Axel Grunt Hoofd Communicatie +43 680 2379245 axel.grunt@arche-noah.at

Magdalena Prieler Beleidsmedewerker Zaden (Brussel) +43 676 7750132

magdalena.prieler@arche-noah.at

Rete Semi Rurali Riccardo Bocci Uitvoerend directeur +39.328.3876663

r.bocci@semirurali.net

Gea Galluzzi Zaadbeleidsmedewerker geagalluzzi@semirurali.net +39.348.4030812

Greet Lambrecht bestuurder Vitale Rassen info@vitalerassen.be +32.483.151219

Wim Moyaert coördinator Boerenforum boerenforum@gmail.com +32 494.624425